

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Bellegambe è Societate Jesu Theologi,
Enchiridion Theologo Practicum Tripartitum, De Ivbilæo
Ecclesiastico**

Bellegambe, François

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Q. 2. Quid sit Jubilæum Christianum? Ubi pluscula de Indulgentiarum
Thesauro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42093

4 P. I. De Jubilæo in genere.

Q. 2. Quid sit Jubilæum Christianum?
Ubi pluscula de Indulgentiarum The-
sauro.

R. Jubilæum, juxta usitatam & ad-
æquatam significationem, est Indul-
gentia plenaria à Summo Pontifice
concessa visitantibus certas Ecclesias,
ac alia certa opera facientibus, cum
facultatibus circa absolutionem à
quibusvis criminibus & censuris et-
iam Sedi Apostolicæ reservatis, &
commutationem in votis.

Hinc apparet differentia inter Ju-
bilæum simpliciter dictum, & sim-
plicem Indulgentiam plenariam, ut
Communions generalis, quinque
Sanctorum, &c. Hæc enim non habet
adjunctas facultates modò relatas,
quas habet Jubilæum: unde similis
Indulgentia non est dicenda simplici-
ter Jubilæum.

Propterea sapienter monent Sua-
rez To. 4. in 3. p. disp. 50. Sect. 4. n. 8. &
alii, ut, qui Indulgentias promul-
gant, ne simplicem Indulgentiam ple-
nariam nomine Jubilæi pronuntient;
ne

S. 1. De nom. naturâ, &c. Jubilæi. S.
ne fortè auditores falsò existiment,
plus dari quàm ipsam Indulgentiam:
idque etiamsi in Indulto illius Indul-
gentiæ, habeatur *instar Jubilæi*, seu, in
formâ Jubilæi, uti habetur in concessio-
ne Indulgentiæ plenariæ factâ à Gre-
gorio XIII. devotè visitantibus Ec-
clesiam Societatis JESU die Cir-
cumcisionis, vel alio per Præpositum
Generalem, aut Superiorem loci visi-
tandi, semel pro semper nominando.

Quare sapientissimus Pater Ever-
ardus Mercurianus, quartus Societa-
tis Generalis, illam Indulgentiam, à
Gregorio XIII. anno 1578. concessam
in forma Jubilæi, sequenti mox anno,
Societati publicavit, utendo solâ vo-
ce *Indulgentiæ plenariæ*.

Adjectio ergo ista, *ad instar Jubilæi*,
subnexa Indulgentiæ plenariæ, est re-
petitio quædam ad majorem explicationem
& commendationem Indulgentiæ, non ve-
rò nova concessio; ait Suarez. To. 5. in 3. p.
diss. 7. Sect. 5. n. 2.

Porro Indulgentia (ut hîc sumit-
tur) est remissio pœnæ temporalis

A 3,

debi-

6 P. I. De Jubilao in genere.

debitæ peccatis actualibus quoad culpam remissis, facta extra Sacramentum ab habente potestatem, per applicationem satisfactionum Christi, Beatissimæ Virginis, & aliorum Sanctorum.

Esse autem in Ecclesiâ potestatem concedendi Indulgentias, est de Fide, definitum tum alibi, tum in Concilio Tridentino *Sess. 25. Decreto de Indulgentiis*. Constat etiam de usu ejus potestatis antiquissimo Summorum Pontificum: de quo videri possunt Card. Bellarminus *Oper. to. 3. l. 1. de Indulgentiis cap. 3.* Henriquez *l. 7. c. 3.* Suarez *to. 4. in 3. p. disp. 49. Sect. 2.*

Pro pleniori notione Thesauri illius, annotanda sunt quedam, de quibus fusiùs Theologi Scholastici & Controversistæ.

I. Homo peccando incurrit duplicem reatum; alterum culpæ, seu, offensæ, alterum poenæ debitæ ad vindicandam injuriam Deo irrogatam: & quidem peccato mortali, reatum poenæ æternæ; veniali, reatum poenæ temporalis.

S. I. De nom. naturâ, &c. Jubilei. 7

II. Remissâ culpâ, non semper remittitur tota pœna. Hanc veritatem, contra hæreticos, exponit Tridentinum Sess. 6. cap. 14. & can. 30. & Sess. 14. cap. 8. sic loquitur: Sancta Synodus declarat, falsum omninò esse, & à verbo Dei alienum, culpam à Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condoneretur: perspicua enim & illustra in sacris Litteris exempla reperiuntur, in quibus, præter Divinam traditionem, hic error quàm manifestissimè revincitur. Et can. 12. Si quis dixerit, totam pœnam simul cum culpâ remitti semper à Deo; anathema sit. Et rursus Can. 15. Si quis dixerit, fictionem esse, quòd, virtute Clavium, sublatâ pœnâ aeternâ, pœna temporalis plerumque exolvenda remaneat; anathema sit.

III. Igitur aliquando contingit, ut, remissâ culpâ, remittatur simul & tota pœna; prout fit per Martyrium; & in Baptismo, Trident. Sess. 6. cap. 14. & Sess. 14. cap. 2. atque etiam interdum in Sacramento Pœnitentiæ, vel extra illud, quando contritio, vel

dispositio tanta est, ut delere possit totum pœnæ reatum. Plerumque tamen remanet reatus pœnæ temporalis exolvenda vel in hoc seculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad Regna Cœlorum aditus patere possit. Trident. Sess. 6. Can. 30. Remanet, inquam, pœna tanta vel tanta, in quantam voluit Deus fieri pœnæ alioqui per peccatum contractæ commutationem. Vide Card. de Lugo, De Pœnitentiâ disp. 24. n. 4. Pro istâ autem pœnâ potest homo per opera bona satisfacere, vel per Indulgentias, aut suffragia, vel aliter se liberare.

IV. Non ergo per Indulgentias ulla etiam venialis culpa remittitur, ut est communis Theologorum sententia, apud Suarez to. 4. in 3. p. disp. 50. Sect. 1. & satis certa, inquit Coninck, de Satisfactione n. 14. sed supponitur remissa per Confessionem, quæ injungitur, aut per aliud medium culpæ remissivum. Et ita intelligendum est, si quando dicatur, concedi absolutionem à culpâ & pœnâ: ita scilicet

S. I. De nom. naturâ, &c. Jubilæi. 9

licet, ut, qui eam Indulgentiam lucratus fuerit, maneat omninò absolutus à culpâ & à pœnâ. Similiter, cum dicunt Pontifices, se per Indulgentias absolvere Pœnitentes à peccatis; vel, condonare omnia peccata, aut dimidiam, vel tertiam partem peccatorum; semper loquuntur de peccatis quoad pœnam (peccatum quippe interdum pro pœnâ peccati sumitur) non quoad culpam: quæ ante Indulgentiam remissa esse creditur. Non enim remittitur pœna, nisi remissa sit culpa. Bellarminus, *De Indulg. l. i. c. 7.* Suarez *Sect. ill. l. n. 14.* Joan. Præpositus *n. 40. & seq.*

V. Hominis justi viatoris omnia bona opera libera supernaturalia, sunt meritoria apud Deum; juxta id quod ex sacris Litteris definitum est à Trident. *Sess. 6. c. 16. & Can. 32.* sic loquente: *Si quis dixerit, ipsum (hominem) justificatum, bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & JESU CHRISTI meritum, cujus vivum mem-*

A S

F 1176

tum gratia, vitam eternam, & ipsius vita
eterno, si tamen in gratia decesserit, con-
secutionem, atque etiam gloria augmen-
tum; anathema sit.

VI. Ejusmodi autem opera omnia
defacto sunt simul satisfactoria. Sua-
rez cum aliis *disp.* 37. *sect.* 6. *n.* 2. *S. v.*
Satisfactio n. 15. Card. Toletus *l.* 6. *c.*
27. n. 4. Coninck *de Satisfactione n.* 29.
& *seqq.* Sylvius *q.* 15. *art.* 1. Lugo *de*
Pœnit. disp. 24. *n.* 41. &c. Atque hoc
videtur indicasse Tridentinum *Sess.* 6.
c. 14. dicens, in Christiani hominis
pœnitentiâ contineri *Satisfactionem*
per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia
pia spiritualis vita exercitia. Et *Sess.* 14.
Canone 13. ubi opera satisfactoria vo-
cat pœnas, & statim addit, etiam *satis-*
fieri jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel
aliis etiam pietatis operibus. Quibus
verbis omnia opera bona compre-
hendere videtur; quasi omnia apta
sint ad satisfaciendum, prout reverè
apta sunt.

Et verò, sicut peccato honor & au-
thoritas Dei violatur: ita, petitione
ve-

S. I. De nom. naturā, &c. Jubilaei. IL

venia, submissione propriae voluntatis, humilitate, aliave honoris exhibitione, injuria illa reparatur; ut cum Bellarmino, Suarez, & aliis, notat Castropalao *tr. 23. pu. 21. §. 1. n. 1.* Quilibet autem virtutis actus includit saltem submissionem, & Dei honorationem, atque adeo satisfactorius est; cum etiam secundum se aliquo modo poenalis sit, & corpori ac sensui repugnans. Unde, licet quis in actu virtutis sive interno, sive externo, exercendo, facilitatem maximam, & dulcedinem, nullamque omnino poenam sentiat, propter voluntatis promptitudinem & fervorem; non minuitur satisfactio, imò augetur, sicut augetur & meritum. Castropalao *n. 9. Fagundez De 2. Eccles. prac. l. 9. c. 2. n. 5. & 12.* cum Cajetano, Navarro, Suarez, & aliis communiter.

Sanè etiam satis conformiter Catechismo Romano, Parte 2. de Pœnit. Sacram. n. 58. Postquam enim dixit suscipienda esse opera, quæ naturā

A 61

suā

suâ molestiam & dolorem afferunt, subjungit: *Quamquam non semper illud consequitur, ut, qui se in illis molestis actionibus exercent, doloris sensum habeant. Sæpè enim vel patiendi consuetudo, vel accensa in Deum charitas efficit, ut, qua perpessu gravissima sunt, ne sentiantur quidem. Nec tamen idcirco fit, quò minus ipsa opera satisfaciendi vim habeant. Siquidem hoc proprium est Filiorum Dei, ita ejus amore & pietate inflammari, ut acerbissimis laboribus cruciati, aut nihil ferè incommodi sentiant, aut omnia letissimo animo perferant.*

Si quis autem quærat, cur, si omne opus bonum in hac vitâ sit satisfactorium, tantùm enumerentur tria opera satisfactoria, scilicet Oratio, Elemosyna, & Jejunium? R. cum Dicastillo de Pœnitentiâ disp. 13. n. 60. & aliis, vulgari & trito responso, ad hæc tria cætera omnia revocari; ut docet S. Thomas 3. p. in Supplemento q. 15. art. 3. Legatur Bellarminus l. 4. De Pœnit. c. 6.

VII, Opera nostra bona facta in
gra-

S. 1. De nom. naturâ, &c. Jubilei. 15
gratiâ, acceptantur de facto à Deo in
ordine ad satisfaciendum pro pœna
temporali, propter passionem & me-
rita Christi, qui nobis meruit quòd
opera nostra acceptarentur pro pœnâ
peccatis nostris debitâ, cum possent
non acceptari. Lugo de Pœnit. disp. 8.
n. 51.

Colligitur ex Tridentino Sess. 14.
cap. 8. sic loquente: *Neque verò ita no-
stra est satisfactio hæc, quam pro peccatis
nostris exolvimus, ut non sit per JESUM
CHRISTUM... in quo vivimus, in
quo meremur, in quo satisfacimus, fa-
cientes fructus dignos pœnitentiæ; qui ex
illo vim habent, ab illo offeruntur Patri,
& per illum acceptantur à Patre. Vide
& cap. 9.*

VIII. Valor meritorum puri homi-
nis justis est proprius operantis, sic ut
non sit applicabilis alteri. Est enim
meritum velut semen præmii, ac pro-
inde illud aliquo modo continet,
fructificatque ipsi seminantis; juxta il-
lud Ps. 125. *Qui seminant in lacrymis, in
exultatione metent.* & 2. Cor. 9. *Qui*

parcè seminat, parcè & metet: & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet; & rursus: Quæ seminaverit homo, hæc & metet... Qui seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam. Galat. 6. Unde est illud I. Cor. 3. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. & Ps. 61. Tu reddes unicuique secundum opera sua.

Valor autem satisfactionum potest applicari etiam alteri. Uterque valor, scilicet meritorum & satisfactionum, crescit ex dignitate operantis, & præstantiâ operis. Neuter de altero quidquam detrahit. Potest etiam uterque consistere cum valore impetrationis. Et patet in Oratione: hæc enim triplicem fructum habet, meritum, satisfactionem, & impetrationem; qui quidem ultimus proprius est orationis. Cùm ergo meritum & satisfactio, fructus sint cujuslibet operis fructuosi, ut antè dictum est; utique & vera oratio, quæ inter opera virtuosa enumeratur, meritum & satisfactionem habet. Castropalao tr. 7. qui est
de

S. I. De nom. naturâ, &c. Jubilæi. 15
de Oratone, disp. 1. pu. 7. n. 4. Et hoc
docet & explicat Bellarminus de In-
dulg. l. 1. c. 2. Suarez 10. 2. de Religione,
l. 1. c. 22. n. 7. quic. 27. n. 12. fins, ad-
dit: Satisfactio nostra pre aliis, præsertim
viatoribus, infallibilis est. Cur ergo non
erit impetratio? cum in Scripturâ ex-
pressius sint monitiones & promissiones de
istâ, quàm de aliâ; & nulla peculiaris ra-
tio obstare videatur.

Et Card. de Lugo de Pœnit. disp. 24.
n. 20. putat, verosimilius posse homi-
nem justum per bona opera sua impo-
trare sibi aut aliis liberationem à pœ-
nâ temporali; cum Cajetano, Navar-
ro, & aliis docentibus posse nos ali-
quando sine satisfactione impetrare
precibus remissionem pœnæ alicui
defuncto. Vide eundem disp. 26. quæ
est de suffragiis, Sect. 1. Castropalao tr.
24. pu. 1. §. 2. n. 10. Et Lessius. Opere
posthumo in 3. p. addit. S. Thome, q. 15.
art. 1. n. 2. ait, nos satisfacere et-
iam impetrando remissionem pœ-
næ, sicut impetramus alia bona. Un-
de infert, fructum impetrationis
posse

posse alteri applicari, retento fructu qui est ex merito: quia, inquit, non ideò sum minùs dignus conditione pœnæ, quòd pro altero opus satisfactorium præstem.

IX. Christus non solùm sibi meruit, sed etiam aliis, sed omnibus hominibus: Propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis: & pro omnibus mortuus est. 2. Cor. 5. qui factus est nobis sapientia à Deo, & justitia, & sanctificatio, & redemptio. 1. Cor. 1. Sibi quidem meruit gloriam corporis, & ea quæ pertinent ad exteriorem ejus excellentiam: sicut est ascensio, veneratio, & alia hujusmodi; ait S. Th. 3. p. 2. q. 19. a. 3.

Aliis autem meruit: quia, ut dicit idem Doctor a. 4. in Christo non solùm fuit gratia, sicut in quodam homine singulari, sed sicut in Capite totius Ecclesie: cui omnes uniuntur, sicut capiti membra; ex quibus constituitur mysticè una persona. Et exinde est, quòd meritum Christi se extendit ad alios, in quantum sunt membra ejus: sicut etiam in uno homine, actio

S. 1. De nom. naturâ, &c. Jubilai. 17
capitis, aliququaliter pertinet ad omnia
membra ejus: quia non solum sibi sentit,
sed omnibus membris.

Ubi benè advertit Cajetanus, quòd
privilegium Christi est mereri aliis ex con-
digno: ita quòd sicut solus est Caput Ec-
clesiæ, ita solus potest mereri ex condigno
pro aliis: Sanctorum autem merita aliis
prodesse possunt ex congruo (seu per mo-
dum impetrationis, quæ interdum
confunditur cum merito de congruo,
ut habes apud Platelium p. 2. n. 658. &
660.) conformiter Angelico Docto-
ri, ad 3. dicenti: Non oportet quòd alii
homines possint aliis mereri, sicut Christus:
quippe cujus meritum habet efficaciam
infinitam. Supplem. q. 13. a. 2.

X. Et quidem meritum Christi,
quantum ad sufficientiam se extendit ad
omnes, non autem quoad efficaciam. S.
Th. De Veritate, q. 29. a. 7. ad 4. de
quo legendus Suarez to. 1. in 3. p. disp.
41. Sect. 1. & 2. ubi postquam osten-
dit ex Scripturis, Conciliis, Patribus,
Christum omnibus omninò homini-
bus meruisse sufficienter, seu quoad
suffi-

sufficienciam, universa ad salutem nostram pertinentia; efficaciter autem seu quoad efficaciam, aliquibus suorum meritorum applicationem, seu, ut sua merita in illis haberent effectum gratiæ: *Sect. 3. §. ex quibus*, infert meruisse nobis Christum remissionem pœnæ temporalis, etiam quæ nobis datur per satisfactiones nostras. Videri etiam potest Platelius, p. 4. c. 7. §. 2. & 3.

XI. Meruit porrò Christus à primo instanti Conceptionis suæ continuè & sine intermissione usque ad instans mortis, *Mortis autem Crucis*; ex communi Theologorum sententiâ apud Suarez to. 1. in 3. p. disp. 39. *Sect. 3.* atque ad eò & satisfecit, non pro se, quippe qui peccatum non fecit, 1. Petri 2. nec facere potuit: sed is qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum (id est, hostia pro peccatis) factus est: 2. Cor. 5. propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantùm, sed etiam pro totius Mundi. 1. Joan. 2. Dedit enim redemptionem semetipsum pro omnibus. 1. Tim. 2.

Voluit tamen ob justissimas causas, ne nobis applicaretur valor infinitus suorum meritorum & satisfactionum, nisi per Sacramenta, Indulgentias, &c. & quidem, nisi in tali & tali mensura ab ipso designata. Voluit etiam ut nos mereremur & satisfacere per gratiam ab ipso nobis communicatam. Lugo, de Pœnit. disp. 8. n. 49. ita non habet homo unde gloriatur: sed omnis gloriatio nostra in Christo est. Trident. Sess. 14. c. 8.

XII. Beatissima Virgo MARIA, originali justitiâ donata, ab ipso primo immaculata Conceptionis suæ (hoc est, ut habet Alexander VII. in suâ Cōstitutione 1661. 8. Decembr. *Creationis animæ suæ, & infusionis in corpus*) instanti ad ultimum vitæ instans meruit, per actus semper magis ac magis perfectos & intensos, augmentû charitatis, gratiæ, & gloriæ; & quidem sine interruptione: ita ut in fine vitæ pervenerit ad summam, & (ut ita dicam) partem immensam gratiæ perfectionem & intensiorem, omnibus omnino

ninò Sanctis sanctior. Quæ omnia eruditè admodum probat ex sanctis Patribus Franciscus Suarez, eximius Deiparæ cultor, & encomiastes eidem gratissimus, *to. 2. in 3. p. disp. 4. & 18.*

Beata Virgo MARIA. (inquit Doctor Angelicus 3. p. q. 27. a. 5. ad 1.) *tantam gratia obtinuit plenitudinem, ut esset propinquissima Authori gratia. Nempe* (ut verè scribit sanctus Anselmus Cantuariensium Archiepiscopus, *lib. de Concept. cap. 18.*) *decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub Deo nequit intelligi. Virgo illa niteret, cui Deus Pater Filium suum ita dare disponebat, ut naturaliter esset unus idemque communis Dei & Virginis Filius. Et Epist. de Concept. MARIÆ, sub finem : Dicitur enim Christus Sanctorum Sanctus, & ipsa Sanctorum Sancta.*

Non igitur eguit Virgo MARIA ullâ satisfactione pro se, cum nullum etiam minimi peccati reatum contraxerit, quemadmodum tenet Ecclesia, *Tridentin. Sess. 6. Can. 23. Quod, rogo, vitium*

virium (eloquitur B. Petrus Damiani Serm. 3. de Nativ. B. V.) in ejus mente vel corpore vindicare sibi potuit locum, quæ, ad instar Cœli, plenitudinis totius Divinitatis meruit esse Sacrarium... Nec mirum, si cunctorum merita transcendit mortalium, quæ & ipsam superexcedit celsitudinem Angelorum.

Et tamen actus ejus meritorii, fuerunt etiam satisfactorii: è quibus & plurimi maximè pœnales fuerunt; cum plurima, eaque acerbissima passa sit propter Deum, ac præsertim, cum ipsius Animam gladius doloris pertransivit, juxta Simeonis vaticinium, Luc. 2. Unde, sicut appellatur Virgo Virginum, ita & Martyr Martyrum debet appellari; ait Richardus à S. Laurentio, l. 3. de Laudibus B. V.

Nunc ad Thesaurum Indulgentiarum, pro cujus pleniori intellectu, pluscula ista annotavimus, propiùs accedamus.

Ex infinito illo meritorum & satisfactionum Christi Domini valore, immensâque Dei Genitricis, aliorum,

rumque Sanctorum, tum veteris, tum
 novæ Legis, etiam futurorum usque
 ad consummationem sæculi, ab inte-
 gritate morum, vitæ austeritate, in-
 victâ in arduis, in adversis, cruciati-
 bus, dirissimisque mortibus fortitu-
 dine, Deo acceptissimorum, abun-
 dantiâ passionum & satisfactionum,
 quæ ipsis applicatæ non fuerint, ut-
 pote non indigentibus; permanent
 tamen in cognitione & acceptatio-
 ne Dei: Ex illo, inquam, valore &
 abundantia constituitur copiosissi-
 mus ille *Thesaurus*, quem *Indulgentia-
 rum* vocat sancta Mater Ecclesia, quæ
 ab ipso Deo illius dispensatrix con-
 stituta est: ut, quæ per Sacramenta
 potest Filios à culpis absolvere, ita &
 extra Sacramenta à pœnis, jam sibi
 charitate cum aliis conjunctos, possit
 liberare, exhibitâ solutione alienarum
 satisfactionum.

De hoc *Cœlesti* (ita Indulgentias ap-
 pellat Tridentinum Sess. 21. Decreto de
 Reformat. cap. 9.) Ecclesia *Thesauro*, gra-
 vitate planè Pontificiâ dixerit Cle-
 mens

mens hujus nominis VI. Extravag. Unigenitus, de Pœnit. & Remission. Unigenitus Dei Filius... pretioso Sanguine nos redemit: quem, in arâ Crucis innocens immolatus... copiosè velut quoddam profluvium noscitur effudisse: ita ut, à plantâ pedis usque ad verticem capitis, nulla sanitas inveniretur in ipso... Quantum ergo exinde, ut ne supervacua, inanis, aut superflua, tanta effusionis miserario redderetur, Thesaurum militanti Ecclesia acquisivit, volens suis thesaurizare filiis pius Pater, ut sic sit infinitus Thesaurus hominibus; quo qui usi sunt, Dei ansicitia participes sunt effecti. Quem quidem Thesaurum, non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per beatum Petrum celi Clavigerum, ejusq; Successores, suos in terris Vicarios, commisit Fidelibus salubriter dispensandū... Ad cujus quidem Thesauri cumulum, Beatæ Dei Genitricis, & omnium Electorum, à primo Iusto usque ad ultimum, merita adminiculum prestare noscuntur.

Per Merita autem Sanctorum, intelliguntur satisfactiones, quæ quidem merita condigna sunt; sed non repo-

nuntur in Thesauro sub ratione meriti, seu ad merendum, sed sub ratione satisfactionis, seu ad satisfaciendum. Unde etiam Pontifex utitur verbo *dispensandi*; quod significat distributionem & exhibitionem pretii, dando partem uni, & partem alteri: quod competit satisfactioni. Card. de Lugo, *de Pœnit. disp. 27. n. 40. & seqq.*

Ex illis summi Antistitis pronuntiatis; Constat 1. non posse, salva Fide, negari Thesaurum ex meritis & satisfactionibus Christi, eumque infinitum, atque adeò inexhauribilem. 2. Ad eum Thesaurum accedere etiam satisfactiones superabundantes aliorum Sanctorum.

Non autem ita adjunguntur passionibus & satisfactionibus Sanctorum passionibus & satisfactionibus Christi, quasi hæc per se non sufficiant: sed adjunguntur tamen, quia æquum est ut satisfactiones illæ Sanctorum non sint inanes & sine fructu; præsertim cum hoc sit tum gloriosum Christo, à quo manat omne bonum Sanctorum,

S. I. De nom. naturâ, &c. Jubilei. 25
rum, tum ipsis etiam Sanctis perho-
noricum.

Quare illud certum videtur, inquit
Bellarminus, *de Indulg. l. 1. cap. 4.* Sa-
tisfactiones Christi, quæ sunt infiniti
pretii, applicari per Indulgentias fi-
nito modo: & ideo aliquid reverà su-
peraddi, cum satisfactiones Sancto-
rum illis adjunguntur; quod rectè an-
notavit Dominicus Soto *in 4. dist. 21,*
q. 1. art. 2. §. Secunda verò pars.

Constat 3. per Indulgentias appli-
cari satisfactiones illas tanquam justas
compensationes pro pœnis, quas de-
bemus Deo. Id quod constat etiam ex
Leone X. in Bullâ editâ anno 1520.
contra errores Lutheri, & in Decre-
tali contra Lutherum, missâ ad Card.
Cajetanum, in Germaniâ Legatum
Apostolicum; quem refert idem Ca-
jetanus *in 3. p. 48. a. 5.* Et ex B. Pio
V. Constitutione, quæ incipit: *Ex om-
nibus afflictionibus*, datâ 1567. 1. Octo-
bris, postea confirmatâ à Gregorio
XIII. & ab Urbano VIII. in quâ
damnatur hæc propositio 60. è 79.

B

Baianis:

Baianis: *Per passiones Sanctorum in Indulgentiis communicatas non propriè redimuntur nostra delicta; sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impartiuntur, ut digni simus, qui pretio Sanguinis Christi à pœnis pro peccatis debitis liberemur.*

Et est verisimile, inquit Lugo n. 55. Deum ita disponere Thesauri distributionem, ut in fine mundi omnes satisfactiones Sanctorum superflua, quæ in eo continentur, suum effectum adæquatum habuerint. Cùm enim ratio reponendi eas in Thesauo, & distribuendi per Indulgentias, sit, ne satisfactiones illæ superabundantes maneat sine effectum & remuneratione sibi proportionatâ; congruum videtur Divinæ providentiæ, ut omnes, cùm id facile fieri possit, habeant aliquem effectum, & remunerationem completam, ne maneat, quoad illam saltem partem, sine effectum & remuneratione condignâ. Satisfactiones autem Christi, cùm nunquam habere possint effectum condignum adæquatè,

tè, satis est quòd habeant partialem.
Haftenus de Lugo.

Constat 4. Concessionem Indulgentiæ semper procedere ex Thesauri Ecclesiæ, seu satisfactionum Christi & Sanctorum, dispensatione & applicatione ; ut est communis sententia Theologorum, apud Suarez *te. 4. in 3. p. disp. 31. Sect. 3. n. 3.* colligiturque ex verbis Pontificum, qui hanc Indulgentiæ concessionem appellare solent *Solutionem*, & *Dispensationem Thesauri*. Vide Lugo *n. 48. & seqq.* qui *n. 46.* rectè observat, in antiquâ Lege fuisse quidem Thesaurum ex satisfactionibus superfluis Electorum, ut indicat Clemens VI. suprâ; sed clausum, non datâ ulli homini potestate sperendi & distribuendi illum, prout data est Pontifici in Lege novâ. Et hoc quoque priùs observârat Præpositus, *de Indulg. n. 10. fine.*

Hinc etiam sequitur, Concessionem Indulgentiæ non esse meram absolutionem, aut meram solutionem; sed esse solutionem simul & absolu-

tionem, respectu scilicet vivorum, de quibus hîc: nam respectu defunctorum in Purgatorio existentium, est mera solutio, & fit per modum suffragii, uti loquuntur Pontifices; ut habet & explicat Lugo n. 57. & seqq.

Ratio autem est: Quia quando Indulgentia conceditur vivis, non est mera condonatio pœnæ: cum reverà Pontifex simul de Thesauro, cujus habet claves, exhibeat quantum sufficit ad compensandum pro illâ pœnâ: non est igitur mera absolutio. Sed neque est mera solutio: tum quia Pontifex frequentissimè hanc concessionem vocat *Absolutionem* & *Remissionem*: tum quia homo privatus posset concedere Indulgentias, applicando suas satisfactiones alteri, & solvendo; quod tamen nemo concedit: quia ille quidem solvit, ut Deus absolvat, non tamen ipse absolvit. Tum denique, quia hic actus requirit potestatem in subditos: ergo non est mera solutio: ad hanc enim nulla requiritur jurisdictio.

Re-

Restat igitur, ut Pontifex, tanquam Vicarius Christi, utrumque faciat: & hoc facit, cum Indulgentiam concedit: scilicet, offert pretium, ex Thesauro sibi concredito, pro debitâ pœnâ: & rursus, nomine Dei, cuius Vicarius est, acceptat solutionem illam, & virtute illius liberat debitorem. Bellarminus l. 1. cap. 5. Suarez disp. 49. Sect. 3. & 4. Lugo n. 5. &c.

Unde in Indulgentia intervenit misericordia simul & justitia quædam: misericordia quidem, quatenus debitori conceditur pœna & satisfactio alterius; justitia verò, quatenus pœna solvitur. Hinc sanctus Thomas in 4. dist. 20. dicit, Indulgentiam non esse tam remissionem, quàm commutationem pœnæ, quâ unius pœna mutatur in pœnam alterius. Dicitur ergo Indulgentia, Remissio, Condonatio, Relaxatio, respectu illius cui fit. Toletus l. 6. cap. 28.

Verba Doctoris Angelici, dist. illâ 20. q. 1. a. 3. ad 2. q. Corp. sine, sunt hæc: Nec in hoc fit nimis magnum forum

de misericordiâ Dei, ut quidam dicunt, nec Divina Justitia derogatur: quia nihil de pœna dimittitur, sed unius pœna alteri computatur. Dicit autem, nihil de pœnâ dimitti: non quòd per Indulgentias non fiat verè remissio seu dimissio pœnæ temporalis; (hanc enim per Indulgentias fieri, expressè & signatè dicit istâ quæst. & seq. & habetur in Addition. ad 3. p. q. 25. a. 2. & seqq. sapius) sed quia fit per dispensationem & applicationem satisfactionum seu pœnarum Christi & Sanctorum substitutam in locum pœnæ alterius, scilicet ejus cui fit Indulgentia; ut patet ex textibus.

Unde sanctus Doctor ad 2. dicit, quòd iste qui Indulgentias suscipit, non absolvatur simpliciter loquendo, à debito pœnæ, sed datur sibi unde debitum solvat. Non ergo sic absolvitur, quin aliunde solvatur quod debet. Nam, faciens Indulgentiam, remittit quidem pœnam, atque ita absolvit: sed præterea solvit pœnam, quam alter debuit, de bonis Ecclesie communibus, ut dicitur Addit. q.

S. I. *Denom. naturâ, &c. Jubilei.* 31
25. a. 1. ad 3. & sic, inquit Sylvius
Supplem. ibi, Quæst. 2. ad 4. præter ab-
solutionem, etiam intervenit solutio.
Quæ sententia, inquit Joan. Præposi-
tus *De Indulg. n. 20.* ita videtur certa,
ut absque notâ negari non possit, cum
tota contineatur in Epistolâ Decre-
tali Leonis X. ad Cajetanum, de quâ
suprà.

Plura de Indulgentiis vide apud
Authores citatos & alios, in quibus
P. Georgius Gobat copiosum Tra-
ctatum edidit pluries recusum. Vide
& quæ dicimus P. 3. Sect. 14. *De In-
dulgentiâ Jubilæâ.*

Q. 3. Quotuplex Jubilæum?

R. Duplex: Universale, quod toti
Ecclesiæ, seu omnibus Christi Fide-
libus conceditur; & Particulare, quod
certo Regno, Provinciæ, Communi-
tati, &c.

Universale est duplex: Alterum
Ordinarium, seu Romanum, quod
Romæ, primùm singulis sæculis, seu
centesimo quoque anno celebraba-
tur; deinde Clemens VI. Extravag.